Co-funded by the European Union

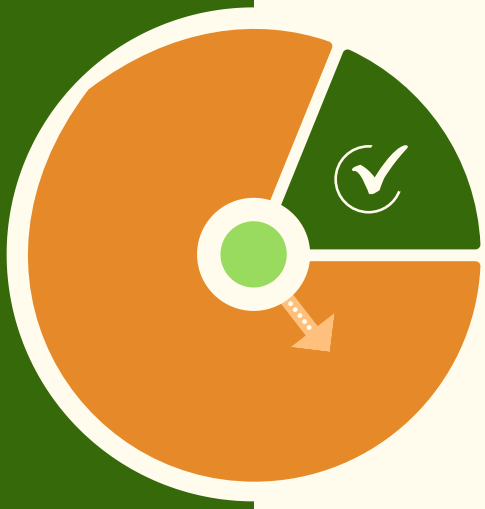
CENTRUL ROMÂN DE POLITICI EUROPENE
CRPE
DEBATING EUROPE, PROVIDING EXPERTISE

Energia regenerabilă în București

Raport de monitorizare

Octombrie 2026

Cuprins

1. Sumar executiv.....3
2. Introducere.....5
3. Actorii monitorizați și responsabilitățile în domeniul energiei regenerabile.....7
4. Obiectivele strategice de mediu și de energie regenerabilă.....8
5. Metodologia și instrumentele utilizate.....10
6. Portofoliul de investiții în energie regenerabilă.....12
7. Participarea publică și implicarea tinerilor în guvernanța energiei regenerabile.....13
8. Indicatorii privind energia regenerabilă și rezultatele de mediu.....14
9. Evaluarea implementării și principalele constatări 16
10. Recomandări pentru îmbunătățirea implementării și a transparenței.....18
11. Bibliografie.....20

01 SUMAR EXECUTIV

Sursă foto: https://b365.ro/cartierul-solar-primul-ansamblu-cu-energie-verde-din-bucuresti-a-vandut-peste-200-de-apartamente-252791/

În 2024, Bucureștiul a înregistrat cel mai mare consum de energie electrică din România: aproximativ 5,13 milioane MWh, dintre care 1,68 milioane MWh au fost consumați de utilizatorii casnici. În acest context, raportul analizează dezvoltarea energiei regenerabile în București, punând accent pe instalarea panourilor fotovoltaice pe clădirile rezidențiale, eficiența energetică și implicarea comunităților de locatari.

Tema este relevantă în contextul consumului ridicat de energie electrică al municipiului București și al obiectivelor naționale și locale privind dezvoltarea surselor regenerabile.

Monitorizarea a urmărit patru proiecte și programe: „Consumă inteligent, utilizează energia verde", derulat de Primăria Sectorului 3, investiția privind instalarea de panouri fotovoltaice în Sectorul 4, „Din Aproape În Realitate" al organizației Între Vecini și programul Urban Up al Ministerului Energiei. Acestea permit compararea unor intervenții ale administrației publice cu inițiative dezvoltate direct la nivelul comunităților și cu un program național de finanțare.

Monitorizarea indică inițierea unor proiecte de producere a energiei solare la nivelul clădirilor rezidențiale din București. Acestea se află însă în diferite etape de implementare, iar informațiile publice disponibile nu permit o evaluare completă a rezultatelor. Pentru cel puțin trei dintre cele patru proiecte au fost identificate informații care indică începerea implementării. În cazul Sectorului 3, programul este multianual și a fost lansat în 2023, iar comunicarea publică indică aproximativ 100 de blocuri vizate și o acoperire estimată de 70-100% a consumului aferent spațiilor comune. În Sectorul 4 au fost identificate informații privind implementarea unor proiecte de instalare a panourilor fotovoltaice, iar „Din Aproape În Realitate" sprijină comunitățile de locatari în dezvoltarea unor instalații fotovoltaice. Pentru Urban Up, stadiul efectiv de implementare nu a putut fi confirmat.

01 SUMAR EXECUTIV

Prima constatare este lipsa unor date publice suficiente și comparabile privind rezultatele investițiilor. Deși există informații despre obiective și beneficiari, datele privind capacitatea instalată, energia produsă, energia autoconsumată sau livrată în rețea și economiile realizate sunt limitate. Acest lucru îngreunează evaluarea contribuției proiectelor la producția locală de energie regenerabilă și la reducerea consumului din surse convenționale.

În ceea ce privește participarea cetățenilor, în informațiile analizate nu au fost identificate mecanisme dedicate în mod specific tinerilor în cadrul celor patru proiecte. Unele proiecte presupun însă implicarea directă a asociațiilor de proprietari și a comunităților de locatari. În cazul „Din Aproape În Realitate", mobilizarea comunității este o componentă a accesării sprijinului, în timp ce pentru Sectorul 3 participarea asociațiilor de proprietari este voluntară. Pentru Sectorul 4 au fost identificate mecanisme generale de consultare publică, fără dovezi suficiente că proiectul monitorizat a fost supus unei proceduri specifice de consultare.

Monitorizarea a evidențiat și limite privind transparența și accesibilitatea informațiilor. Datele despre proiecte sunt distribuite pe mai multe canale, iar informațiile privind bugetele, stadiul implementării și rezultatele sunt uneori incomplete. În plus, în cadrul monitorizării au fost identificate informații limitate privind cadrul administrativ aplicabil prosumatorilor și gestionării surplusului de energie, ceea ce îngreunează evaluarea acestor aspecte.

Pe baza acestor constatări, raportul propune trei direcții principale de îmbunătățire: intensificarea promovării proiectelor de energie regenerabilă la nivel local, inclusiv prin informarea directă a asociațiilor de proprietari; centralizarea și publicarea sistematică a informațiilor despre proiecte, inclusiv privind bugetele, stadiul implementării și rezultatele; și îmbunătățirea accesului la informații clare privind cadrul legislativ și administrativ aplicabil producerii, utilizării, stocării și valorificării energiei produse de prosumatori.

02 INTRODUCERE

Cum pot deveni blocurile de locuințe parte din soluția pentru un București mai verde? Într-un oraș cu un consum ridicat de energie electrică, precum Bucureștiul, dezvoltarea unor capacități locale de producere a energiei din surse regenerabile reprezintă una dintre direcțiile relevante pentru tranziția energetică. Clădirile rezidențiale și alte suprafețe urbane pot fi utilizate pentru instalarea sistemelor fotovoltaice. Această soluție este analizată în raport atât din perspectiva investițiilor realizate la nivelul clădirilor rezidențiale, cât și a inițiativelor dezvoltate de comunitățile de locatari.

Activitatea de monitorizare civică realizată în cadrul acestui raport analizează politicile și proiectele privind producerea locală de energie regenerabilă în București, cu accent pe instalarea panourilor fotovoltaice, eficiența energetică a clădirilor și gradul de transparență privind implementarea acestor investiții. Au fost urmărite atât proiectele administrației locale, cât și inițiativele dezvoltate de organizații neguvernamentale. De asemenea, analiza urmărește stadiul proiectelor, sursele de finanțare, obiectivele acestora și informațiile disponibile privind rezultatele implementării. Informațiile privind etapele procesului de monitorizare pot fi găsite în Anexa nr. 3.

Monitorizarea vizează în principal proiectele derulate de Primăria Sectorului 3, Primăria Sectorului 4 și ONG-ul Între Vecini. Cele trei organizații au fost selectate pentru a permite analizarea unor tipuri diferite de intervenții: proiecte ale administrației locale și inițiative dezvoltate la nivelul comunităților de locatari.

La nivel strategic, proiectele analizate se înscriu în obiectivele privind eficiența energetică și dezvoltarea surselor regenerabile prevăzute în Strategia de Dezvoltare Durabilă a Sectorului 3 2021-2027, Planul Național Integrat în Domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice 2021-2030 și Planul Național de Redresare și Reziliență. Printre acestea se numără instalarea centralelor fotovoltaice pe acoperișuri, facilitarea înființării comunităților energetice, creșterea producției de energie regenerabilă și instalarea de capacități de energie regenerabilă în gospodării.

02 INTRODUCERE

Raportul analizează o selecție de investiții relevante, respectiv programul „Consumă inteligent, utilizează energia verde" din Sectorul 3, proiectul privind instalarea panourilor solare în Sectorul 4, programul „Din Aproape În Realitate" al organizației Între Vecini și programul Urban Up al Ministerului Energiei. Analiza urmărește stadiul proiectelor, sursele de finanțare, obiectivele acestora și informațiile disponibile privind rezultatele implementării.

Un alt aspect urmărit este participarea cetățenilor și a tinerilor. Deși proiectele analizate nu sunt dedicate în mod specific tinerilor, unele dintre acestea presupun implicarea directă a comunităților de locatari. În același timp, există diferențe între proiectele administrației publice și cele dezvoltate de organizații neguvernamentale în ceea ce privește mecanismele de participare și implicarea comunității.

Monitorizarea urmărește dezvoltarea proiectelor de energie regenerabilă și eficiență energetică în București, transparența implementării, accesibilitatea informațiilor privind costurile și rezultatele, precum și implicarea cetățenilorAnaliza evidențiază, de asemenea, limitele actuale ale evaluării impactului proiectelor, în special din cauza informațiilor insuficiente despre producția de energie regenerabilă și reducerea consumului sau a emisiilor.

03 ACTORII MONITORIZAȚI ȘI RESPONSABILITĂȚILE ÎN DOMENIUL ENERGIEI REGENERABILE

PRIMĂRIA SECTORULUI 4 BUCUREȘTI

Primăria Sectorului 4 a fost selectată datorită implicării în proiecte dedicate producerii de energie regenerabilă la nivel local, în special prin instalarea de panouri fotovoltaice pe clădiri rezidențiale. Aceste inițiative sunt relevante pentru monitorizare deoarece vizează direct gospodăriile și asociațiile de proprietari și urmăresc creșterea producției de energie verde la nivelul comunităților. Sectorul derulează și alte proiecte pentru producerea energiei solare, inclusiv prin instalarea de panouri fotovoltaice pe parcări, ceea ce permite analizarea unor modalități diferite de utilizare a infrastructurii urbane pentru producerea de energie.

PRIMĂRIA SECTORULUI 3 BUCUREȘTI

Primăria Sectorului 3 a fost selectată datorită proiectelor privind instalarea de panouri fotovoltaice pe clădiri rezidențiale și a investițiilor mai largi în eficientizarea energetică a clădirilor. Inițiativele Sectorului 3 permit analizarea modului în care producerea de energie regenerabilă este integrată în măsuri de eficiență energetică și în investiții derulate la nivel local. Monitorizarea urmărește atât proiectele dedicate instalării panourilor fotovoltaice, cât și modul în care acestea sunt planificate, finanțate și implementate.

ONG-UL ÎNTRE VECINI (BUCUREȘTI)

Organizația *Între Vecini* a fost inclusă în monitorizare pentru a oferi o perspectivă asupra inițiativelor comunitare, diferită de cea a administrației publice. Organizația dezvoltă proiecte la nivelul comunităților de locatari, inclusiv inițiative care urmăresc producerea de energie regenerabilă și implicarea directă a comunităților în tranziția energetică.

RELEVANȚA SELECȚIEI ACTORILOR

Cele trei entități au fost selectate pentru a permite compararea unor tipuri diferite de inițiative în domeniul energiei regenerabile la nivel local. Primăriile sectoarelor 3 și 4 oferă perspectiva administrației publice și permit urmărirea unor proiecte susținute sau implementate prin mecanisme administrative și de finanțare publică. În schimb, *Între Vecini* oferă perspectiva unei organizații neguvernamentale care lucrează direct cu comunități de locatari și dezvoltă proiecte de dimensiuni mai mici.

Compararea celor trei actori permite urmărirea diferențelor dintre proiectele administrației publice și inițiativele comunitare, inclusiv în ceea ce privește tipul investițiilor, grupurile vizate, mecanismele de implementare și implicarea locatarilor.

04 OBIECTIVELE STRATEGICE DE MEDIU ȘI DE ENERGIE REGENERABILĂ

OBIECTIVELE DE MEDIU IDENTIFICATE

Principalele documente strategice analizate, atât la nivel local, cât și național, prevăd obiective privind dezvoltarea energiei regenerabile și creșterea eficienței energetice. Pentru monitorizare au fost analizate în special Strategia de Dezvoltare Durabilă a Sectorului 3, 2021-2027, Planul Național Integrat în Domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice 2021-2030 și Planul Național de Redresare și Reziliență.

Obiective prevăzute în Strategia de Dezvoltare Durabilă a Sectorului 3, 2021-2027:

Strategia stabilește mai multe direcții relevante pentru eficiența energetică și dezvoltarea durabilă a zonelor de locuit:

- O.P.1.1 - eficientizarea energetică a clădirilor publice și rezidențiale;
- O.P.1.2 - regenerarea urbană a zonelor de locuit din Sectorul 3;
- O.P.2.2 - promovarea sectorului ca destinație pentru investiții.

Obiective și măsuri prevăzute în Planul Național Integrat în Domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice 2021-2030:

Planul, actualizat în octombrie 2024, include măsuri pentru creșterea producției de energie regenerabilă și dezvoltarea unor soluții de producție descentralizată:

- P&M 26 - construirea de centrale electrice fotovoltaice pe acoperișuri;
- P&M 27 - instalarea colectoarelor solare termice în sectorul rezidențial;
- P&M 28 - facilitarea înființării comunităților energetice.

Obiective și investiții relevante din Planul Național de Redresare și Reziliență:

PNRR include investiții dedicate atât creșterii producției de energie verde, cât și eficienței energetice și instalării de capacități de producție din surse regenerabile la nivelul gospodăriilor:

- I2 - creșterea producției de energie verde, inclusiv prin capacități de producție din surse regenerabile - 460 milioane euro;
- I3 - creșterea eficienței energetice pentru clădirile publice - 300 milioane euro;
- I4 - vouchere pentru instalarea de capacități de energie regenerabilă în gospodării - aproximativ 610,8 milioane euro.

04 OBIECTIVELE STRATEGICE DE MEDIU ȘI DE ENERGIE REGENERABILĂ

OBIECTIVELE MONITORIZĂRII

Pornind de la obiectivele și măsurile identificate în aceste documente strategice, activitatea de monitorizare a urmărit:

01. analiza investițiilor și proiectelor privind producerea de energie regenerabilă și eficiența energetică la nivel local;

02. analiza rezultatelor concrete ale proiectelor implementate sau aflate în implementare, în măsura în care datele disponibile permit evaluarea acestora;

03. evaluarea gradului de transparență privind valoarea investițiilor, sursele de finanțare, stadiul implementării și rezultatele raportate;

04. identificarea modului în care obiectivele strategice privind energia regenerabilă și eficiența energetică sunt reflectate în proiectele din sectoarele 3 și 4 și în inițiativele comunitare analizate.

05 METODOLOGIA ȘI INSTRUMENTELE UTILIZATE

Activitatea de monitorizare s-a bazat pe identificarea și analizarea documentelor strategice și administrative, precum și a informațiilor publice relevante privind energia regenerabilă și eficiența energetică, cu accent pe producerea de energie solară și instalarea de capacități fotovoltaice pe clădiri rezidențiale. Au fost analizate Strategia de Dezvoltare Durabilă a Sectorului 3, Planul Național Integrat în Domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice, PNRR și documentele oficiale ale Primăriilor Sectoarelor 3 și 4 și ale Ministerului Energiei.

Analiza a urmărit identificarea proiectelor și programelor relevante, obiectivele și beneficiarii acestora, perioada de implementare, sursele de finanțare, mecanismele de participare a asociațiilor de proprietari și comunităților de locatari, precum și informațiile disponibile privind stadiul de implementare și rezultatele obținute. Au fost analizate, de asemenea, proiectul „Din Aproape În Realitate" al organizației Între Vecini și programul Urban Up al Ministerului Energiei, pentru identificarea mecanismelor de sprijin disponibile pentru dezvoltarea capacităților fotovoltaice.

Pentru completarea și actualizarea informațiilor din documentele oficiale au fost consultate comunicate, pagini oficiale, materiale de presă și canalele publice de comunicare ale autorităților și organizațiilor implicate. Au fost urmărite în special informațiile privind numărul de clădiri sau comunități vizate, panourile instalate, capacitatea de producție, energia produsă și utilizată și impactul proiectelor asupra consumului de energie. În cazul prosumatorilor, au fost urmărite și informațiile disponibile privind gestionarea surplusului de energie.

Informațiile colectate au fost comparate și coroborate pentru a identifica diferențele dintre obiectivele și rezultatele planificate și stadiul de implementare comunicat public, precum și eventualele limitări privind disponibilitatea datelor. Pentru completarea informațiilor care nu au putut fi identificate în sursele publice, au fost transmise solicitări către autoritățile responsabile, vizând în principal stadiul proiectelor, finanțarea, beneficiarii, capacitatea instalată și rezultatele implementării.

O limitare a monitorizării este disponibilitatea neuniformă a informațiilor publice privind rezultatele proiectelor. Pentru unele dintre investițiile analizate nu au fost identificate date complete și comparabile privind capacitatea instalată, cantitatea de energie produsă și autoconsumată, energia livrată în rețea, economiile realizate sau reducerea emisiilor. În aceste cazuri, monitorizarea permite evaluarea informațiilor disponibile privind existența și stadiul proiectelor, dar nu permite determinarea completă a impactului energetic și de mediu al acestora.

06 PORTOFOLIUL DE INVESTIȚII ÎN ENERGIE REGENERABILĂ

În cadrul monitorizării au fost identificate patru proiecte și programe relevante pentru dezvoltarea energiei regenerabile și creșterea eficienței energetice în clădirile rezidențiale din București: „Consumă inteligent, utilizează energia verde" al Sectorului 3, investiția privind instalarea de panouri fotovoltaice în Sectorul 4, „Din Aproape În Realitate" implementat de organizația Între Vecini și programul Urban Up al Ministerului Energiei.

Pentru trei dintre acestea au fost identificate informații care indică începerea implementării. Programul „Consumă inteligent, utilizează energia verde" este un program multianual al Sectorului 3, lansat în 2023, iar investiția privind instalarea de panouri fotovoltaice în Sectorul 4 este prezentată ca fiind în implementare. În cazul proiectului „Din Aproape În Realitate", au fost identificate informații privind sprijinirea și realizarea unor instalații fotovoltaice în cadrul unor comunități de locatari. Pentru programul Urban Up, stadiul efectiv de implementare nu a putut fi confirmat pe baza informațiilor publice identificate în cadrul monitorizării.

Proiectele au fost selectate pentru analiză deoarece abordează, prin mecanisme diferite, dezvoltarea producției de energie regenerabilă la nivelul clădirilor rezidențiale și al comunităților de locatari. Acestea permit compararea unor intervenții inițiate de administrațiile locale cu un mecanism de sprijin dezvoltat de societatea civilă și cu un program național de finanțare. Analiza a urmărit, pentru fiecare investiție, obiectivele, tipul intervenției, stadiul de implementare, bugetul și sursa de finanțare, precum și informațiile disponibile privind rezultatele și implicarea beneficiarilor.

Denumirea investiției: Consumă inteligent, utilizează energia verde

- Tipul investiției (ex.: transport verde, energie regenerabilă, eficiență energetică, spații verzi, gestionarea deșeurilor etc.): Energie verde, și eficiență energetică
- Stadiul proiectului (planificat, în implementare, finalizat): În implementare (program multianual)
- Buget estimat: Necunoscut
- Sursa finanțării: Bugetul local al Sectorului 3 și contribuții ale asociațiilor de proprietari.
- Scopul investiției: îmbunătățirea eficienței energetice, creșterea utilizării energiei regenerabile și reducerea costurilor cu energia electrică la nivelul blocurilor de locuințe.

06 PORTOFOLIUL DE INVESTIȚII ÎN ENERGIE REGENERABILĂ

Denumirea investiției: Investiție Panouri Solare Sector 4

- Tipul investiției (ex.: transport verde, energie regenerabilă, eficiență energetică, spații verzi, gestionarea deșeurilor etc.): Energie regenerabilă
- Stadiul proiectului (planificat, în implementare, finalizat): în implementare
- Buget estimat: Necunoscut
- Sursa finanțării: PNRR
- Scopul investiției: îmbunătățirea eficienței energetice, creșterea utilizării energiei regenerabile și dezvoltarea capacităților de producere a energiei verzi.

Denumirea investiției: Din Aproape În Realitate (Între Vecini)

- Tipul investiției (ex: transport verde, energie regenerabilă, eficiență energetică, spații verzi, gestionarea deșeurilor etc.): Energie regenerabilă
- Stadiul proiectului (planificat, în implementare, finalizat): în implementare
- Buget estimat: 15.000 de euro pentru fiecare solicitant
- Sursa finanțării: Necunoscută
- Scopul investiției: încurajarea independenței energetice și dezvoltarea comunităților sustenabile.

Denumirea investiției: Urban Up - propunere de program de finanțare (Ministerul Energiei)

- Tipul investiției (ex: transport verde, energie regenerabilă, eficiență energetică, spații verzi, gestionarea deșeurilor etc.): Energie regenerabilă
- Stadiul proiectului (planificat, în implementare, finalizat): necunoscut, posibil în implementare
- Buget estimat: minim 100 milioane lei; maxim 158 milioane lei
- Sursa finanțării: se asigură din bugetul Ministerului Energiei, respectiv din capitolul 81.01 „Combustibil și energie", Titlul 55 „Alte transferuri", articol bugetar 55.01.76 " Sume alocate pentru finanțarea programelor/proiectelor de eficiență energetică și de reducere a emisiilor de CO_2".
- Scopul investiției: modernizarea clădirilor rezidențiale și asigurarea accesului la energie din surse regenerabile.

07 PARTICIPAREA PUBLICĂ ȘI IMPLICAREA TINERILOR ÎN GUVERNANȚA ENERGIEI REGENERABILE

Cine pune energia verde în mișcare: autoritățile sau chiar vecinii? În informațiile analizate nu au fost identificate mecanisme de participare dedicate în mod specific tinerilor în cadrul celor patru inițiative monitorizate. Cu toate acestea, trei dintre proiecte includ forme de implicare a cetățenilor sau a comunităților de locatari, în grade diferite.

Proiectul „Din Aproape În Realitate", implementat de organizația Între Vecini, presupune implicarea directă a comunităților de locatari. Pentru a beneficia de sprijin, locatarii trebuie să se organizeze și să depună împreună o cerere de finanțare, ceea ce presupune cooperare și participare la nivelul comunității. Prin urmare, accesarea sprijinului este condiționată de mobilizarea și implicarea beneficiarilor.

În cazul proiectului „Consumă inteligent, utilizează energia verde" al Sectorului 3, participarea are o componentă voluntară, întrucât asociațiile de proprietari trebuie să opteze pentru participarea la program. În Sectorul 4 au fost identificate mecanisme și platforme generale de consultare publică, însă în cadrul monitorizării nu au fost identificate dovezi că proiectul privind instalarea panourilor fotovoltaice a fost supus unei proceduri specifice de consultare prin aceste platforme.

Pentru programul Urban Up nu au fost identificate mecanisme de participare publică directă în procesul de elaborare sau implementare. Totuși, au fost identificate intervenții publice ale organizațiilor reprezentative pentru prosumatori și comunitățile de energie, inclusiv observații referitoare la cadrul necesar pentru asociațiile de proprietari după instalarea sistemelor fotovoltaice. Participarea beneficiarilor la implementarea programului nu poate fi evaluată, întrucât lansarea efectivă a finanțărilor nu a fost confirmată în sursele analizate.

În ansamblu, proiectele analizate oferă diferite forme de implicare a beneficiarilor, de la participarea necesară pentru accesarea finanțării până la exprimarea unor poziții și observații asupra cadrului de implementare. Cu toate acestea, nu au fost identificate informații suficiente pentru a evalua amploarea participării cetățenilor sau măsura în care contribuțiile acestora au influențat proiectarea și implementarea investițiilor.

08 INDICATORI PRIVIND ENERGIA REGENERABILĂ ȘI REZULTATELE DE MEDIU

Pentru evaluarea rezultatelor proiectelor monitorizate au fost urmăriți indicatori privind amploarea intervențiilor, capacitatea de producție instalată, producția de energie regenerabilă, utilizarea energiei produse și efectele asupra consumului și emisiilor. Informațiile publice identificate nu permit însă completarea tuturor acestor indicatori într-o formă comparabilă pentru cele patru proiecte.

Indicator	Situație actuală identificată	Observații
Numărul de clădiri/comunități vizate	Sectorul 3: aproximativ 100 de blocuri vizate, potrivit comunicării publice analizate. Pentru celelalte proiecte nu au fost identificate în raport date comparabile.	Indicator privind amploarea planificată a proiectelor, nu rezultatul energetic efectiv.
Ponderea estimată din consum acoperită prin energia produsă local	Sectorul 3: potrivit estimării prezentate în comunicarea publică, un sistem fotovoltaic dimensionat corespunzător ar putea acoperi 70-100% din consumul aferent spațiilor comune, în special pe timpul verii.	Valoare estimată, nu producție efectivă măsurată.
Capacitatea fotovoltaică instalată	Nu au fost identificate date complete și comparabile pentru proiectele monitorizate.	Nu poate fi evaluată capacitatea totală instalată în cadrul proiectelor.
Cantitatea de energie regenerabilă produsă	Nu au fost identificate date complete și comparabile.	Nu poate fi evaluată producția efectivă de energie a proiectelor monitorizate.
Energia autoconsumată și energia livrată în rețea	Nu au fost identificate date suficiente pentru o evaluare comparabilă.	Limitează evaluarea contribuției proiectelor la reducerea consumului de energie din alte surse.

08 INDICATORI PRIVIND ENERGIA REGENERABILĂ ȘI REZULTATELE DE MEDIU

Indicator	Situație actuală identificată	Observații
Economii de energie și costuri evitate	Nu au fost identificate date complete și comparabile.	Nu poate fi cuantificat rezultatul economic al proiectelor pe baza informațiilor analizate.
Reducerea emisiilor de CO_2	Nu au fost identificate date suficiente pentru proiectele monitorizate.	Impactul asupra emisiilor nu poate fi cuantificat pe baza informațiilor disponibile.

Datele disponibile permit descrierea existenței și a amplorii planificate a unor intervenții, dar nu permit o evaluare completă a rezultatelor energetice și de mediu. În special, lipsa unor valori comparabile privind capacitatea instalată, producția efectivă de energie, autoconsumul și reducerea emisiilor împiedică măsurarea contribuției proiectelor monitorizate la producția locală de energie regenerabilă.

09 EVALUAREA IMPLEMENTĂRII ȘI PRINCIPALELE CONSTATĂRI

Monitorizarea a identificat informații privind implementarea efectivă a celor patru proiecte analizate. În cazul Sectorului 3, programul „Consumă inteligent, utilizează energia verde" este prezentat ca un program multianual, iar pentru Sectorul 4 au fost identificate informații privind implementarea investiției în panouri fotovoltaice. În cazul „Din Aproape În Realitate", au fost identificate informații privind instalarea de panouri fotovoltaice în cadrul unor comunități de locatari. Pentru Urban Up, informațiile disponibile nu au permis confirmarea stadiului efectiv de implementare.

O diferență relevantă între investițiile monitorizate privește condițiile de acces la finanțare. Programul Sectorului 3 este destinat asociațiilor ale căror blocuri au beneficiat deja de lucrări de eficiență energetică și presupune, în principiu, o contribuție financiară de 10% din partea asociațiilor. În Sectorul 4, unele investiții de renovare energetică vizează comunități expuse riscului de sărăcie și excluziune socială. Deși cele două tipuri de intervenții nu sunt direct comparabile, ele arată că accesul la investiții depinde și de condițiile de eligibilitate, de situația clădirilor și de mecanismele de finanțare.

În ceea ce privește rezultatele, informațiile publice oferă date despre proiectele și comunitățile vizate, dar sunt insuficiente pentru măsurarea efectelor asupra producției și consumului de energie. În cazul Sectorului 3, comunicarea publică indică aproximativ 100 de blocuri vizate și o capacitate estimată de a acoperi 70-100% din consumul aferent spațiilor comune, ceea ce indică amploarea și potențialul intervențiilor, dar nu arată câtă energie a fost produsă efectiv. Pentru celelalte proiecte nu au fost identificate, în aceeași măsură, date comparabile privind numărul de panouri instalate, capacitatea totală instalată și cantitatea de energie produsă. În Sectorul 4, o dificultate suplimentară privește separarea rezultatelor investițiilor fotovoltaice de cele ale lucrărilor de renovare energetică. Unele documente administrative permit identificarea valorii totale a intervențiilor asupra blocurilor, însă acestea includ mai multe tipuri de lucrări, nu doar instalarea panourilor fotovoltaice. Prin urmare, valoarea integrală a renovării nu poate fi considerată costul investiției în energie solară. În mod similar, eventualele reduceri ale consumului pot rezulta atât din producerea locală de energie, cât și din măsurile de eficiență energetică. Fără date distincte pentru aceste componente, nu poate fi determinată contribuția efectivă a sistemelor fotovoltaice la economiile realizate.

09 EVALUAREA IMPLEMENTĂRII ȘI PRINCIPALELE CONSTATĂRI

Evaluarea impactului investițiilor asupra consumului și producției de energie regenerabilă este, astfel, limitată de disponibilitatea datelor. IInstalarea sistemelor fotovoltaice nu presupune alimentarea exclusivă a clădirilor cu energie regenerabilă. Prin urmare, sunt necesare date privind producția și consumul pentru determinarea ponderii energiei produse local. De asemenea, pentru prosumatori, informațiile publice privind cantitatea de energie produsă, autoconsumată și livrată în rețea sunt limitate, ceea ce îngreunează evaluarea contribuției proiectelor la reducerea consumului de energie din surse convenționale.

O altă limitare identificată este lipsa unor indicatori de rezultat publicați într-o formă comparabilă între proiecte. Informațiile disponibile se concentrează în principal asupra obiectivelor, numărului de beneficiari sau investițiilor planificate, în timp ce datele privind producția efectivă de energie, economiile realizate și reducerea consumului sunt mai puțin accesibile. Prin urmare, monitorizarea permite confirmarea existenței și, în anumite cazuri, a implementării proiectelor, dar nu permite o evaluare completă a impactului lor asupra producției și consumului de energie la nivelul Bucureștiului.

10 RECOMANDĂRI PENTRU ÎMBUNĂTĂȚIREA IMPLEMENTĂRII ȘI A TRANSPARENȚEI

În urma monitorizării, au fost identificate trei direcții principale de îmbunătățire:

1. **Creșterea promovării și accesibilității informațiilor privind proiectele de energie regenerabilă la nivel local**

Informarea insuficientă privind existența programelor și condițiile de accesare a acestora poate limita participarea beneficiarilor și, implicit, impactul investițiilor. Promovarea ar trebui realizată atât prin canale digitale, cât și prin mijloace tradiționale de comunicare, pentru a ajunge la un număr cât mai mare de potențiali beneficiari. O atenție deosebită ar putea fi acordată asociațiilor de proprietari, având în vedere rolul acestora în accesarea și implementarea proiectelor de energie regenerabilă la nivelul clădirilor rezidențiale. Informarea directă a acestora ar putea contribui, de asemenea, la stimularea dezbaterii și a implicării comunităților în astfel de inițiative.

2. **Centralizarea și publicarea sistematică a informațiilor privind implementarea și rezultatele proiectelor**

În prezent, informațiile privind proiectele sunt distribuite pe mai multe pagini și canale de comunicare ale autorităților și organizațiilor implicate, ceea ce îngreunează identificarea și compararea acestora. O pagină dedicată fiecărui proiect, care să reunească obiectivele, condițiile de participare, documentele relevante, stadiul implementării, bugetul și rezultatele disponibile, ar facilita atât accesul beneficiarilor interesați, cât și monitorizarea externă a proiectelor. De asemenea, publicarea periodică a unor date actualizate privind implementarea, costurile, numărul de beneficiari și rezultatele obținute ar contribui la creșterea transparenței și la o mai bună evaluare a eficienței investițiilor. Pentru proiectele fotovoltaice, raportarea ar trebui să distingă între numărul de clădiri înscrise sau aprobate, sistemele efectiv instalate și cele puse în funcțiune. Totodată, ar trebui publicate capacitatea instalată, energia produsă și, acolo unde sunt disponibile, datele privind autoconsumul și economiile realizate.

3. **Îmbunătățirea accesului la informații clare privind cadrul legislativ și administrativ aplicabil prosumatorilor**

Complexitatea și dispersarea prevederilor aplicabile pot constitui bariere pentru persoanele și comunitățile interesate de instalarea unor sisteme fotovoltaice. În cadrul monitorizării au fost identificate, de asemenea, dificultăți legate de disponibilitatea unor informații clare privind gestionarea energiei produse și a surplusului de energie.

10 RECOMANDĂRI PENTRU ÎMBUNĂTĂȚIREA IMPLEMENTĂRII ȘI A TRANSPARENȚEI

Clarificarea și simplificarea cadrului aplicabil, precum și asigurarea unor mecanisme mai transparente de gestionare a energiei produse local ar putea reduce aceste bariere și facilita dezvoltarea unor noi proiecte de producere a energiei regenerabile la nivelul gospodăriilor și comunităților. O soluție ar fi elaborarea unor ghiduri practice, actualizate și adaptate asociațiilor de proprietari, care să explice pașii necesari pentru conectarea sistemelor fotovoltaice la rețea, statutul de prosumator, evidența energiei autoconsumate și regulile aplicabile surplusului livrat în rețea.

11 BIBLIOGRAFIE

- Proiectul de Ordonanță de urgență - Programul „URBAN UP" 2024, Publicat de Ministerul Energiei, 29.11.2024
- Dan, P. (2025, April 30). SCRISOARE DESCHISĂ către Ministerul Energiei Proiectul de OUG privind programul „URBAN UP" - Asociația Prosumatorilor și a Comunităților de Energie. Asociația Prosumatorilor Și a Comunităților de Energie. https://asociatiaprosumatorilor.ro/proiectul-de-oug-privind-programul-urban-up/
- Primărie Sectorului 3, Hotărârea 134/2023 privind aprobarea programului multianual „Consună inteligent, utilizează energie verde"
- Primărie Sectorului 3, Hotărârea 146/2021 privind aprobarea Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Sectorului 3 pentru perioada 2021-2027
- Apelul de proiecte PR BI P3/3.1/1/2024 - Renovarea energetica a cladirilor rezidentiale, Agenția pentru dezvoltarea regională București-Ilfov 30.04.2024
- Primăria Sector 4, ÎNȘTIINȚARE privind înscrierea Asociațiilor de proprietari în Programul de renovare energetică a clădirilor rezidențiale finanțat prin Programul Regional București-Ilfov 2021-2027, 07.05.2024
- Redacția Antena 3 CNN. (2024, January 17). Lista cu blocurile din Sectorul 4 care vor avea panouri fotovoltaice | Peste 200 de imobile vor beneficia... Antena3.Ro; Antena 3 CNN. https://www.antena3.ro/actualitate/locale/blocuri-sector-4-panouri-fotovoltaice-698221.html
- Planul Național de Rezistență și Redresare, 12.2023, Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene
- Planul Național Integrat În Domeniul Energiei Și Schimbărilor Climatice 2025-2030, Ministerul Energiei, actualizare octombrie 2024
- ÎntreVecini deschide o nouă rundă de finanțări pentru montarea de panouri fotovoltaice pe bloc - jurnal de sustenabilitate. Jurnalul de Sustenabilitate. (2024, March 14). https://jurnaldesustenabilitate.ro/intrevecini-deschide-o-noua-runda-de-finantari-pentru-montarea-de-panouri-fotovoltaice-pe-bloc-si-alte-actiuni-sustenabile/
- Din aproape în realitate - ÎntreVecini. Între vecini. https://intrevecini.ro/din-aproape-realitate/
- ProTV News. (2024, March 17). Proiectul „Între vecini". Cum Pot Obține Asociațiile de proprietari finanțare pentru instalarea de panouri fotovoltaice - știrile ProTV. stirileprotv.ro. https://stirileprotv.ro/stiri/actualitate/proiectul-zintre-vecini-cum-pot-obtine-asociatiile-de-proprietari-finantare-pentru-instalarea-de-panouri-fotovoltaice.html

Co-funded by the European Union

CENTRUL ROMÂN DE POLITICI EUROPENE
CRPE
DEBATING EUROPE, PROVIDING EXPERTISE

INFORMAȚII DESPRE

Autoare

Diana Dumitrescu

Diana este absolventă a unui program de studii internaționale și de mediu, cu specializare în Studii Globale: Sănătate și Sustenabilitate. A acumulat experiență în cadrul Energy Coordination Agency din Philadelphia și Geostud din România. Este interesată de energia regenerabilă, meteorologie și colaborarea internațională pe teme de mediu, considerând schimbările climatice una dintre cele mai importante provocări actuale.

COORDONATOARE CRPE

Doriana Gheorghe, Tania Acsinte și Cătălina Meiroșu

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă neapărat cele ale Uniunii Europene sau ale Agenției Executive pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici autoritatea de finanțare nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.